

Čeština vědeckých prací

Není jedno, jak je *to* napsané:
občas se *to* totiž nedá číst.

Nepoužívejte vycpávkové výrazy.

- Lze tedy konstatovat, že...
- Je ale potřeba si uvědomit, že...
- Dále bylo zjištěno, že...
- Je nutné říci, že tyto poznatky...
- Je skutečně známo, že...

Vyhněte se nadměrnému užívání cizích slov.

- stabilita = stálost
- korespondovat = odpovídat
- principiální = zásadní
- publikovat = uveřejnit
- relativně = poměrně
- panel = obrázek
- realizace = uskutečnění

Používejte s mírou trpný rod a opisné vazby.

- Měření teploty byla provedena... / Teplota byla měřena... / Teplotu jsme měřili...
- Výsev byl proveden... / Semena byla vyseta... / Semena jsme vyseli...
- Na sečených plochách dochází k růstu pokryvnosti... / Na sečených plochách roste pokryvnost...

Nepoužívejte zbytečně přivlastňovací zájmena.

- ...které jsou častou příčinou uhynutí explantátu v průběhu jeho kultivace. / ... které jsou častou příčinou uhynutí explantátu **v průběhu** kultivace.
- **K podmětu věty se v češtině přivlastňuje zájmenem *svůj*.**
- Rostliny uhynuly i s *jejich* parazity.

Je-li autorem práce jedna osoba, nesluší se psát v první osobě množného čísla.

- Hodnoty naměřené na nekvetoucích jedincích jsme vyřadili z analýzy. /
Hodnoty ... autoři vyřadili z analýzy. /
Hodnoty naměřené na nekvetoucích jedincích jsem vyřadil z analýzy.

Nepoužívejte obraty profesního slangu.

- di- a tetraploidní / diploidní a tetraploidní
- 2 km sv. obce / *(ve větě)* 2 km severovýchodně od obce *nebo aspoň* 2 km sv. od obce
- druh je dokladován / výskyt druhu je doložen

Nepoužívejte mnohomluvné výrazy.

- je nezbytně nutné / je nezbytné *nebo* je nutné
- Druhou vegetační sezonu nekvetl *prakticky* žádný jedinec z prvního výsevu.
- *V rámci* České republiky má tento druh pouze tři lokality.
- Existuje jediná *reálná* možnost...

Vyhýbejte se pleonasmům.

- *permanentní* monitoring
- časové období
- areál *rozšíření*
- *travnatá* step
- časový posun ve *fenologii* vývoje druhu

Některá mezinárodní slova mají v různých jazycích odlišné významy.

- Stratifikovaná a nestratifikovaná semena měla klíčivost 70, resp. 85 %. / Stratifikovaná semena měla klíčivost 70 %, nestratifikovaná 85 %.

Vědecká jména používejte
v nominativu a neskloňujte je.

- Rozšíření *Campanula bononiensis*
v České republice / Rozšíření druhu
Campanula bononiensis v České
republice / Rozšíření zvonku
boloňského, *Campanula bononiensis*,
v České republice

Používejte slova v jejich přesném významu.

- *Díky* opožděnému začátku vegetace semena nedozrála.
- Číslo je *velké* nebo *malé*, nikoliv *nízké* nebo *vysoké*.
- *Shodný* nebo *stejný* znamená totožnost; obvykle míníme *obdobný* nebo *podobný*: prakticky shodný = velmi podobný

Nezkracujte text vynecháním slov, která vynechat nelze.

- před a po zásahu / před zásahem a po zásahu
- před a po opylení / před opylením a po opylení

Vedlejší věty a veškeré vsuvky musí být odděleny čárkou před začátkem i na konci.

- ...když vstoupil baron do pokoje na hlavě, cylindr na nohách, lakovky v ruce, hůl se stříbrným kováním na pravém oku, monokl dal se do hlasitého smíchu...

- Rostliny, u nichž jsme zjistili ploidní úroveň na průtokovém cytometru a rostliny, u nichž jsme spočetli chromozómy obvyklou metodou byly potom využity k dalšímu studiu.
- Písečnice velkokvětá – nalezená na Děvíně již počátkem 19. století, která je zde na severním okraji areálu...

Neseskupujte podstatná
jména, lze-li použít slovesné
vazby.

- pomohla k určení rozdělení = pomohla
určit rozdělení

Evrgríny

- tvary vztažného zájmena *jenž*
- tvary přechodníků (obvykle se mylně používají tvary ženského rodu pro rod mužský)
- čárka před spojkami *a* a *nebo* se někdy píše
- spojovací výraz *a nebo* neexistuje, existuje spojka *anebo* s vylučovacím významem; píše se před ní čárka

- nezapomínejte na druhou část dvojčlenných spojovacích výrazů
- jednak ..., jednak; jak..., tak; buď..., anebo; na jedné straně ..., na druhé straně; nejen..., ale
- v odborném textu je vhodné poslední člen výčtu připojit spojkou *a*, popř. *nebo*; jinak čtenář čeká, že bude ještě *něco* následovat

Zkuste psát jednoduše, vyhnete se tak zbytečným chybám.

Každou větu si po sobě přečtete a odstráňte všechna zbytečná slova. Hotový text dejte ještě někomu přečíst, popř. jej nechte nějakou dobu uležet.

Doporučená literatura

- Pravidla českého pravopisu
- Slovník spisovné češtiny
- Příruční mluvnice češtiny
- Stručná mluvnice česká
- Jak napsat odborný text